

EKİN KOŞNİLİ

(*Porphyrophora tritici*)

Ekin koşnili kistleri

Tanımı ve Yaşayışı

- Ergin dişi, yumuşak vücutlu, ön kısımda daralan, arkaya doğru genişleyen yumurta biçiminde, bordo renğinde, ortalama 5 mm boyunda, 3.5 mm enindedir.
 - Kazıcı biçimde 3 çift bacağı vardır. Ön bacaklar diğerlerine oranla daha kalındır.
 - Yumurta oval, bordo renğinde, pamuk liflerine benzeyen uzantılardan oluşmuş bir yüksük içinde olup, ortalama 0.5 mm uzunluğundadır.
 - Yumurtalar genellikle toprağın 7-8 mm derinliğine ortalama 160 adedi bir arada bırakılır.
 - Larva yumurtamsı biçimde ve bordo rengindedir.
 - Kendilerini kökboğazına tutturarak larvaların zamanla anten ve bacaklarını yitirmesi sonucu kist oluşur.
 - Kist, düzgün olmayan yuvarlak bir şekilde ve çapı ortalama 3 mm'dir.
 - Hububatın sert olum döneminde toprağa bırakılan yumurtalar ekim ayında açılır.
- Yumurtadan çıkan larvalar kışı uyuşuk durumda geçirirler.

- İlkbaharda toprak üstüne çıkan larvalar, yaprağın sapla birleştiği yaprak kınına girerler. Daha sonra anten, bacak ve gözlerini yitirerek kist durumuna girerler.
- Döllemsiz olarak çoğalır ve yılda bir döl verir.

Zarar Şekli

- Larvalar, bitki özsuğunu emerek zararlı olurlar.
- Ekin koşniliinden zarar görmüş bitkiler cılız ve bodur kalır, aynı zamanda başak oluşumu az, tane ağırlıkları düşüktür.
- Erken bulaşmalarda, ince yaprak oluşumu sonucu zarar çalılışma şeklinde görülür.
- Zararının yoğun bulunduğu yerlerde, başaklanma olmadan bitki kurur ve ölür. Kuvvetli toprak ve yüksek nemde bitki normal gelişirse de, tane verimi çok az veya hiç olmamaktadır.
- Tarlalarda zarara uğramış yerler, kolaylıkla görülebilir. Bazı tarlalarda ocaklar halinde veya bölümler biçiminde zarar görülmektedir. Bu ocaklarda zarar %100'e ulaşabilir.

Zararlı Olduğu Bitkiler

- Buğday, arpa, çavdar, yulaf ile diğer Buğdaygillerden ayrık, yabani yulaf, püsküllü çayır ve hasır otu konukçuları arasındadır. Tercih ettiği bitki buğdaydır.

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Ekim sırası nadas-tahıl olan bölgelerde, tarlanın nadasa bırakıldığı yıllarda ilkbaharda toprak işlenmeli, tarladaki yabancı buğdaygiller ve kendi gelen tahıllar yok edilmelidir.
- Anız bozma biçim sonrası çok erken yapılabılır, ikileme ile toprak iyi işlenirse yoğunluk büyük ölçüde düşürülür.
- Burçak, fiğ gibi baklagilleri ekim sırasına koyarak etkili bir kültürel mücadele yapmak mümkündür.

Kimyasal Mücadele

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.